

Slonice v diplomatickém porcelánu. Ostuda Markéty Pekarové na státním výletě

- editor007 | 9. února 2024

ČESKO / ARMÉNIE / ÁZERBAJDŽÁN: Předsedkyně Poslanecké sněmovny má z ostudy kabát. Nejen doma, ale hlavně v zahraničí. Markéta Pekarová Adamová totiž před týdnem vyrazila na zahraniční návštěvu to hned do dvou zemí po sobě. Arménie a Ázerbájdžánu. Arménům slíbila, že jim v sousedním Ázerbájdžánu vysloví podporu, ale když tam dorazila, naopak Arménii odsoudila. Podle politologa Lukáše Valeše jde o selhání celé české diplomacie a Pekarové vůbec neměli cestu umožnit. Exministr zahraničí Cyril Svoboda míní, že kvůli nepřipravenosti Pekarové je celé Česko k smíchu.

Markéta Pekarová Adamová vyrazila na cesty a do Česka začalo pronikat, jaký diplomatický přešlap se šéfce Poslanecké sněmovny podařil. Rozhodla se totiž zajet hned po sobě do zemí, které byly opakovaně ve válce a několik desetiletí vedou spor o území. Nejprve přistála v arménském Jerevanu, poté vyrazila do ázerbájdžánského Baku.

Oba státy spolu totiž dlouhá léta vedou ostrý spor o území Náhorního Karabachu, což několikrát vyvrcholilo krvavou válkou. Naposled využil Ázerbájdžán situace a vojensky karabašské Armény rozdrtil, obyvatelstvo muselo odejít a dnes má muslimská země území plně pod kontrolou. Bez ohledu na to, že právě tam se nachází historické křesťanské památky Arménů.

Šéfka Sněmovny dorazila nejprve do Arménie, kde tamním politiky ujistila o silné podpoře z České republiky a slíbila, že v další destinaci, Ázerbájdžánu, vysloví podporu arménskému lidu. Svůj v Baku, ázerbájdžánské metropoli, ovšem nedodržela. Dokonce učinila opak. Podle tamních zdrojů se vyslovila, že Česko plně respektuje územní celistvost Ázerbájdžánu a uznává Náhorní Kabarach za jejich území. Dokonce i odsoudila Arménii.

Politolog Lukáš Valeš nechápe, jak mohla česká diplomacie šéfce Sněmovny umožnit, aby cestovala zároveň do Arménie i Ázerbájdžánu. Pekarové Adamové prý takto rizikovou cestu neměli vůbec umožnit. „Vláda stále mluví o tom, že má prý nastolila jednotnou zahraniční politiku, ale pak pošlou paní Pekarovou do takto rizikové oblasti. Kdo vůbec vymyslel koncept, že se pojede z Arménie rovnou do Ázerbájdžánu? To přece takto nelze dělat. Když už, měli se domluvit, že ona pojede třeba do Arménie a předseda Senátu do Ázerbájdžánu. Celé je to špatně. Selhalo zde ministerstvo zahraničních věcí, které takto koncipovanou cestu nemělo umožnit, protože by si měli být vědomi, jak traskavá půda to je. Že jde o selhání i Pekarové a jejího týmu, o tom ani netřeba mluvit. V tomto případě můžeme říci, že došlo k hlubokému selhání české zahraniční politiky jako celku,“ je přesvědčený.

„Když už k takové cestě došlo, měli se s její kanceláří domluvit na přesných formulacích typu, že hluboce lituje války, která proběhla, že nám záleží na lidských životech, Česká republika je připravena poskytnout případnou pomoc nebo nabídnout stipendia studentů apod. Vyžaduje to mimořádný cit pro diplomacii, vzdělanost, znalost všeho, co Arménie včetně genocidy za první světové války zažila. V této oblasti se navíc kříží také izraelské zájmy, protože Ázerbájdžán, přestože muslimská země, dodává Izraeli ropu,“ připomíná pro ParlamentníListy.cz politolog

Vynecháme-li podle jeho slov samotnou Markétu Pekarovou Adamovou, je tento případ podle docenta Valeše už několikátým selháním v řadě, které je připsáno na konto české diplomacie. „Nezapomeňme, že loni zrušili premiérovi na poslední chvíli přijetí v Nigérii, ministra Síkelu zase

nedávno odmítli přijmout v Saúdské Arábii, přestože bylo už vše dojednáno. Něco takového jsme dosud nezažili. Žijeme ve stále složitějším světě, což v diplomacii vyžaduje mnohem kompetentnější lidi. To se však České republice nedaří," uzavírá své hodnocení politolog Lukáš Valeš.

Bývalý šéf české diplomacie Cyril Svoboda pro ParlamentníListy.cz zdůrazňuje, že pokud politik při zahraniční cestě vysloví silný názor, musí si za ním také stát. Jinak je k smíchu. „Zásadní poučka zní: připravit se na cestu dobře. Když jsem dobře připraven, tak vím, co se v které zemi požaduje. Jedna z variant je, že tam jedu se silnou politickou zprávou i za cenu, že budu provokativní, jinými slovy vyslovím pevný postoj. A pokud mám pevný postoj, říkám ho padni komu padni. Ať se potom paní předsedkyně rozhodne, jestli je v tomto vyhroceném konfliktu na straně Arménie, anebo Ázerbájdžánu. Nemůže být uprostřed, v tomto případě to nejde,“

„V Ázerbájdžánu jsou dvě klíčová témata, která jsou absolutně nedotknutelná. Je to postavení prezidenta Alijeva a za druhé otázka Náhorního Karabachu a územní integrity Ázerbájdžánu. V Arménii je to podobně ostré, ale tolik jako v Ázerbájdžánu. Toto by měl vědět každý, kdo do těchto dvou zemí vyrazí. Musí si uvědomovat, že tady není něco mezi. To je totéž jako byste řekl, že podporujete palestinskou otázku v boji proti Izraeli a pak přijel do Izraele a řekl, že podporujete právo Izraele na obranu proti Hamásu. Obojí nejde, musíte se rozhodnout pro jednu variantu,“ upozorňuje diplomat.

Pokud podle něho vysoce postavený politik v zahraničí takto „Paní předsedkyně Pekarová se ráda vidí v roli tvůrce politických postojů k Tchajwanu a jiným důležitým tématům. Toto je také důležité téma, ale je potřeba se rozmyslet, na čí straně jste. Ze všeho nejhorší je říci v každé zemi to, co tam chtějí slyšet. Potom vás nikdo nebere vážně,“ konstatuje Cyril Svoboda pro PL.

ParlamentníListy.cz se snažily získat reakce samotné předsedkyně Poslanecké sněmovny jak na obrat, kterého se měla při své zahraniční cestě dopustit, tak na následující názory exministra zahraničí a jejího dřívějšího stranického šéfa Karla Schwarzenberga.

Prostřednictvím tiskového mluvčího předsedkyně PS Martina Churavého jsme Pekarové zaslali následující otázky: 1. Jak by prosím paní předsedkyně vysvětlila výrazný rozpor mezi tím, co říkala v Jerevanu a tím, co následně prohlásila v Baku? Jde o nejprve avizovaný záměr o vyslovení podpory arménskému lidu, z něhož se v Baku stalo odsouzení Arménie a vyjádření plné podpory Ázerbájdžánu ve věci sporných nároků na území Náhorního Karabachu. 2. Nedávno zesnulý čestný předseda TOP 09 Karel Schwarzenberg jako ministr zahraničí v roce 2013 označil Ázerbájdžán za „solidní rodinnou diktaturu“. Stejně tak dlouhodobě podporoval Arménii a vyzýval k její podpoře a solidaritě s nejstarším křesťanským národem světa (tedy Armény). Jaký je pohled paní předsedkyně na tyto názory K. Schwarzenberga, které dlouhodobě zastával a hájil? Do okamžiku vydání článku žádná reakce nedorazila.

TOP 09 přitom dříve platila za obhájce Arménie a jejího nároku na Náhorní Karabach. Karel Schwarzenberg, zakladatel a čestný předseda strany, kterou dnes Pekarová vede, před dvěma lety během ázerbájdžánského útoku na Karabach, veřejně vyzýval k podpoře Arménie, coby nejstaršího křesťanského národa světa. Pokud jde naopak o Ázerbájdžán, ten v roce 2013, ještě coby ministr zahraničních věcí, označil za „solidní rodinnou diktaturu“. Současný prezident Ilham Alijev totiž do funkce nastoupil po svém otci.

Text Karla Schwarzenberga z 12. října 2020 na podporu Arménie:

Všichni zděšeně sledujeme konflikt na Dolním Kavkazu. Válku, která probíhá mezi Ázerbájdžánem a územím Náhorního Karabachu, obývaném Armény. Říká se, že podle mezinárodního práva patří Náhorní Karabach k Ázerbájdžánu. To má ovšem svou historku.

Před sto dvaceti lety napsal vynikající rakouský socialistický státník a myslitel doktor Karl Renner, který ostatně pocházel z Dolních Dunajovic u Mikulova, knihu o národnostních problémech, která tehdy vzbudila velkou pozornost. Tak velkou, že dokonce mladý Josif Vissarionovič Stalin, který měl národnostní otázky v rámci ruské komunistické strany na starosti zajel do Vídně, pobyl tam několik týdnů, aby toto dílo studoval a od Rennera se zaučil. Dodnes to připomíná jedna pamětní deska na Schönbrunner StraÙe ve Vídni.

Když potom psal sovětskou ústavu, protože Sovětský svaz bylo podobně mnohonárodnostní stát jako staré Rakousko, tak se více méně přidržel knihy a filozofie doktora Karla Rennera. Ale poněvadž to byl Stalin, udělal tam dvě změny. Za první, zakotvil v sovětské ústavě princip demokratického centralismu, čili že nejvyšší špičky strany rozhodovaly o všem a všude a za druhé umístil do každé svazové republiky jednu menšinu, aby měl páku, jak původní obyvatelstvo vydírat či na ně zatlačit. On byl nejen masový vrah, ale také velký pokrytec.

Tak se stalo, že se byl Náhorní Karabach většinově obývaný Armény včleněn do území Ázerbájdžánu. Ovšem v osmdesátých letech došlo v Ázerbájdžánu k pogromu vůči Arménům a tudíž, když se Sovětský svaz rozpadl a Azerové a Arméni se osvobodili ze sovětského jha, Arméni se snažili také osvobodit od azerského útlaku a založili samostatnou a dodnes mezinárodně neuznanou republiku Náhorní Karabach.

Mezinárodní společenství vycházelo ze zásady, že při rozpadu Sovětského svazu, tak jako posléze v Jugoslávii, se uznávají bývalé svazové republiky jako budoucí státy a jejich hranice se nemají měnit. Odtud pochází všude proklamovaná teorie, že Karabach patří k Ázerbájdžánu.

Ano, zajisté je to tak, pokud uznáváme stalinské svinstvo, které on způsobil a kterým vědomě poštlal tyto národy proti sobě. Pokud bychom tedy uznali začlenění Náhorního Karabachu do Ázerbájdžánu, pak Josif Vissarionovič zvítězil. Pokud ale přece jenom vycházíme z práva na sebeurčení a že Náhorní Karabach je území se složitou historií obývané Armény, pak mají plné právo na samostatnost a tedy nebýt součástí Ázerbájdžánu, kde na nich bylo spácháno už několik pogromů.

Tolik ve zkratce k historii tohoto konfliktu. Myslím, že my v Čechách bychom měli stát na straně těch, kteří jsou utlačováni. Tak jako jsme byli my ohroženi hitlerovským Německem a Sovětským Svazem, tak jsou dnes Arméni v Náhorním Karabachu ohrožováni Azery, kteří se toto území snaží vší silou a tureckou pomocí dobýt.

Pomozme nejstaršímu křesťanskému národu na světě.

ZDROJ: PL